

(Apstiprināts ar
Ministru kabineta
2004.gada 10.novembra
rīkojums Nr.856)

**Plāns pamatnostādņu
“VESELĪGS UZTURS.
(2003. – 2013.)”
ieviešanai**

VMpl_201004

Plāns pamatnostādņu “Veselīgs uzturs (2003.-2013.)”
ieviešanai

Saturs

I. Politikas mērķi	.....	3.lpp.
II. Rīcības virzieni politikas mērķu un rezultātu sasniegšanai	.....	3.lpp.
III. Uzdevumi un pasākumi izvirzīto mērķu sasniegšanai	.....	4.lpp.
Pamatuzdevumi	.....	4.lpp.
Uzdevumi, kas saistīti ar normatīvo aktu izstrādāšanu un grozījumu veikšanu	.....	10.lpp.
Atbalstošie uzdevumi	.....	11.lpp.
IV. Sagaidāmie politikas rezultāti un to sasniegšanas rādītāji	.....	20.lpp.
V. Pārskatu sniegšanas un novērtēšanas kārtība	.....	21.lpp.

I. Politikas mērķi

Plāna pamatnostādņu “Veselīgs uzturs (2003. – 2013.)” ieviešanai galvenie politikas mērķi ir sabiedrības izglītošana veselīga uztura jautājumos (īpaši akcentējot kopējo tauku patēriņa samazināšanu, paaugstinātu dārzeņu, pākšaugu, augļu un ogu lietošanas nepieciešamību, kā arī regulāras fiziskās aktivitātes nozīmīgumu), bērnu zīdīšanas veicināšana, atsevišķu minerālvielu un vitamīnu iespējamā deficīta novēršana, bioloģisko produktu pieejamības veicināšana, kā arī skolēnu un skolu pedagogu, veselības aprūpes darbinieku, pārtikas tehnologu un citu ar uzturu saistītu speciālistu izglītošana veselīga uztura jautājumos.

II. Rīcības virzieni politikas mērķu un rezultātu sasniegšanai

Rīcības virzieni mērķu sasniegšanai galvenokārt ietver veselīga uztura ieteikumu izstrādi dažādām sabiedrības grupām, vienotas uztura informācijas sistēmas izveidi, informācijas par uztura patēriņu un veselības rādītājiem apkopošanu un analizēšanu, Uztura laboratorijas kapacitātes paaugstināšanu, bioloģiskās lauksaimniecības attīstības stratēģijas izstrādi un realizāciju, projekta “Skolu piens” realizāciju skolās. Sabiedrības zināšanu par veselīgu uzturu paaugstināšanai paredzēts iedzīvotāju veselīga uztura jautājumu risināšanā iesaistīt pašvaldības, kā arī integrēt skolu izglītības programmās un ar uzturu saistītu speciālistu apmācības programmās veselīga uztura jautājumus.

III. Uzdevumi un pasākumi izvirzīto mērķu sasniegšanai

Pamatuzdevumi:

<i>Uzdevums</i>	<i>Pasākums</i>	<i>Izpildes rādītāji</i>	<i>Atbildīgais</i>	<i>Sadarbības partneri</i>	<i>Finansējums</i>			<i>Sākums</i>	<i>Beigas</i>
					<i>Gads</i>	<i>Esošais</i>	<i>Papildus</i>		

1. Veicināt vietēja ražojuma dārzeņu, pākšaugu, augļu, ogu un bioloģiskās lauksaimniecības produktu lietošanu uzturā.	1. Uzskates līdzekļi sabiedrības viedokļa veidošanai par dārzeņu, pākšaugu, augļu un ogu (īpaši – vietējo, tai skaitā bioloģiskās lauksaimniecības produktu) lietošanas uzturā nepieciešamību.	Izgatavoti uzskates materiāli (buklets ar tekstu un ilustrācijām-20000 eksemplāri) par dārzeņu, pākšaugu, augļu un ogu lietošanas nepieciešamību. Izveidota uztura piramīda (plakāts ar produktu foto vai zīmējumiem - 15000 eksemplāri)	LPC	VVC, UP	2004	11719,0	-	2004	2005
					2005	11719,0	3590,0		
	2. Sabiedrības iesaistīšana dārzeņu, pākšaugu, augļu, ogu un bioloģiskās lauksaimniecības produktu lietošanu veicinošos pasākumos	Sabiedrības informēšana (publikācijas presē 1 x ½ gadā, radio raidījumu izveide (1x gadā), aktuālā informācija mājas lapā).	VM, LPC	VVC, UP	2005	11719,0	-	2005	2013
					2006	11719,0	-		
					2007	11719,0	-		
					2008	11719,0	-		
					Vid.	11719,0	-		
3. Ražotāju organizāciju iesaistīšana vietēja ražojuma augļu, ogu un dārzeņu, kā arī sēņu un pākšaugu piedāvājumam Latvijas iedzīvotājiem.	Informatīvi stendi gadskārtējo "Riga Food" ietvaros; aktuālā informācija asociācijām 1 x ½ gadā.	VM, LPC	VVC, UP	2005	11719,0	-	2005	2013	
				2006	11719,0	-			
				2007	11719,0	-			
				2008	11719,0	-			
				Vid.	11719,0	-			

VMpl_201004

Plāns pamatnostādņu "Veselīgs uzturs (2003.-2013.)" ieviešanai

2. Izveidot vienotu uztura informācijas sistēmu. Analizēt ar uzturu saistīto neinfekciozo slimību riska faktorus, izstrādāt ieteikumus to mazināšanai.	1. Informācijas sistēmai nepieciešamo datu apjoma, to ieguves un uzglabāšanas formas noteikšana.	Noteikti riska faktoru, produktu uzturvērtības un uztura paradumu analīzei nepieciešamie dati un to ieguves avoti, kā rezultātā izstrādāts nepieciešamās datu bāzes apraksts	LPC	VVC	2005	11719,0	21574,9	2005	2006
					2006	11719,0	1574,9		
	2. Informācijas sistēmas tehniskā un fiziskā izveide (datu bāzes programma).	Izveidota elektroniska datu bāze saskaņā ar aprakstu.	LPC	VVC	2005	11719,0	10000,0	2005	2006
					2006	11719,0	-		
	3. Esošo datu apzināšana un apkopošana, informācijas ieguve, ievade datu bāzē.	Ikgadējs datu apkopojums.	LPC	VVC	2006	11719,0	-	2006	2013
					2007	11719,0	-		
					2008	11719,0	-		
					2009	11719,0	-		
					Vid.	11719,0	-		
	4. Iegūtās informācijas analīze un izvērtēšana, ņemot vērā PVO rekomendācijas. Ar uzturu saistīto neinfekciozo slimību riska faktoru analīze, ieteikumi situācijas uzlabošanai.	Ikgadēja situācijas analīze riska faktoru, produktu uzturvērtības un uztura paradumu kontekstā, ieteikumi situācijas uzlabošanai.	LPC	UP, VVC, VM, profesionālās asociācijas	2006	11719,0	-	2006	2013
					2007	11719,0	-		
					2008	11719,0	-		
					2009	11719,0	-		
					Vid.	11719,0	-		
	5. Iesaistīto institūciju regulāra iepazīstināšana ar rezultātiem.	Ikgadēja rezultātu nosūtīšana informatīvi pasākumi (LPC mājas lapa, u.c.)	LPC	VM, ZM, profesionālās asociācijas	2006	11719,0	-	2006	2013
2007					11719,0	-			
2008					11719,0	-			
2009					11719,0	-			
Vid.					11719,0	-			

VMpl_201004

Plāns pamatnostādņu "Veselīgs uzturs (2003.-2013.)" ieviešanai

3. Iesaistīt pašvaldības iedzīvotāju veselīga uztura jautājuma risināšanā.	1. Pašvaldību informēšana par dažādu iedzīvotāju grupu, t.sk. trūcīgo uztura problēmām un ieteikumiem to risināšanā.	Katru gadu realizēti 2 valsts mēroga projekti un 1 projekts katra rajona pašvaldībā par uzturu saistītām prioritātēm.	VVC	VM, LPC, LPS	2005	-	30000, 0	2005	2013
					2006	-	30000, 0		
					2007	-	30000, 0		
					2008	-	30000, 0		
					Vid.	-	30000, 0		
	2. Pašvaldību aktivitātes veicināšana ar uzturu saistīto jautājumu risināšanā.	Pašvaldību veselīga uztura programmu veidošana un ieviešana (pasākumi, lekcijas pašvaldību institūcijās, sabiedriskās ēdināšanas iestāžu darbinieku apmācība, materiālu sagatavošana).	VVC	VM, LPS	2005	-	30000, 0	2005	2013
					2006	-	30000, 0		
					2007	-	30000, 0		
					2008	-	30000, 0		
					Vid.	-	30000, 0		
	3. Veselīga uztura principus pārzinošu un ievērojošu sabiedriskās ēdināšanas pakalpojumu sniedzēju izvēle pašvaldību iestādēs (skolās, bērnudārzos)	Pēc pašvaldību pieprasījuma LPC speciālisti izvērtējuši sabiedriskās ēdināšanas pakalpojumu sniedzējus. Iepirkumu konkursu rezultātā pašvaldību iestāžu ēdināšanas bloku atbildīgais personāls pārzina veselīga uztura pamatprincipus.	Pašvaldības	LPC, LPS	Likumā par valsts budžetu kārtējam gadam paredzēto finansiālo līdzekļu ietvaros.			2004	2013

4. Apzināt un novērst Latvijā iespējamo mikrouzturvielu deficītus.	1. Informācijas vākšana un apkopošana par iespējamo Fe un A vitamīna deficītu.	Apzināti iespējamie Fe un A vitamīna deficīti un veikti nepieciešamie pētījumi (tai skaitā paraugu analīzes) Fe un A vitamīna deficīta apstiprināšanai (pētījumi, datu vākšana)	LPC	VM	2005	11719,0	2205,0	2005	2008
					2006	11719,0	7200,0		
					2007	11719,0	7200,0		
					2008	11719,0	-		
	2. Pētījumu rezultātu apkopošana un izvērtēšana.	Eksperta izstrādāts rezultātu apkopojums un problēmas risinājuma tālākas rīcības stratēģija.	LPC	VM	2008	11719,0	1000,0	2008	2008
	3. Pētījumu rezultātu apkopojums, izvērtējums, rīcības plāna attiecīgo deficītu novēršanai izstrādāšana.	Plāns mikrouzturvielu deficīta novēršanai.	LPC	VM	2008	11719,0	-	2008	2008
	4. Sistemātiska sabiedrības informēšana.	Izgatavoti informatīvi izglītojoši materiāli (2 bukleti) par Fe un A vitamīna deficītu, tā novēršanu un profilaksi, informācija internetā.	LPC	VVC	2009	11719,0	-	2009	2011
					2010	11719,0	1215,0		
					2011	11719,0	1215,0		
		Informācija par aktuālām uzturvielu deficīta problēmām (publikācijas presē 1x ½ gadā, informācija mājas lapā)	LPC	VM	2008	11719,0	-	2008	2013
					2009	11719,0	-		
					2010	11719,0	-		
					2011	11719,0	-		
Vid.	11719,0	-							

VMpl_201004

Plāns pamatnostādņu "Veselīgs uzturs (2003.-2013.)" ieviešanai

5. Izveidot jaunu pārtikas risku identifikācijas sistēmu (ERIS), iekļauties un piedalīties Eiropas pārtikas drošuma tīklā (EFSA).	1. Jaunu pārtikas izcelsmes slimību un riska faktoru izvērtējums – sistēmas apjoma noteikšana un datu bāzes izveide.	Izveidota un funkcionējoša datu bāze.	LPC	ZM	2004	14137,0	-	2004	2004
	2. Informācijas apkopošana un analīze.	Analīzes rezultātu apkopojums pieejams interesentiem un speciālistiem LPC mājas lapā.	LPC	ZM	2005	14137,0	-	Pastāvīgi no 2005.gada.	
					2006	14137,0	-		
					2007	14137,0	-		
					2008	14137,0	-		
Vid.	14137,0	-							
6. Realizēt Zemkopības ministrijas apstiprināto bioloģiskās lauksaimniecības attīstības programmu.	Veicināt bioloģiskās lauksaimniecības produktu īpatsvara un sortimenta pieaugumu vietējā tirgū.	Bioloģisko lauksaimniecību produktu īpatsvara pieaugums vietējā tirgū.	ZM	VM	Likumā par valsts budžetu kārtējam gadam paredzēto finansiālo līdzekļu ietvaros.		2003	2006	
2007							2003		
6.1. Izstrādāt, apstiprināt un realizēt bioloģiskās lauksaimniecības attīstības programmu.									

7. Informēt sabiedrību veselīga uztura un dzīvesveida, fiziskās aktivitātes un pārtikas higiēnas jautājumos.	1. Regulāra sabiedrības informēšana, sabiedrības zināšanu par drošu, veselīgu uzturu veidošana un sistemātisks darbs ar masu medijiem.	Publikācijas presē, intervijas radio un TV (1x ceturksnī), informācija mājas lapā.	LPC	VVC, VM	2004	11719,0		Pastāvīgi no 2005.gada
					2005	11719,0		
					2006	11719,0		
					2007	11719,0		
					Vid.	11719,0		
	2. Sabiedrības iepazīstināšana ar vispārējām higiēnas prasībām, informēšana par iespējamām sekām, kas rodas, neievērojot vispārējās pārtikas higiēnas prasības	Informatīvu materiālu sagatavošana un ievietošana mājas lapā 1x ½ gadā.	SVA	PVD, LPC	Likumā par valsts budžetu kārtējam gadam paredzēto finansiālo līdzekļu ietvaros.			Pastāvīgi no 2005.gada
3. Sabiedrības informēšana par fiziskās aktivitātes labvēlīgo ietekmi uz veselību dažādām mērķauditorijām.	Publikācijas presē (3x gadā), radio raidījumu izveide (1x gadā), TV raidījumu izveide (1x gadā), informācija mājas lapā.	SMC	VVC	2005	-	22000,0	Pastāvīgi no 2005.gada	
				2006	-	22000,0		
				2007	-	22000,0		
				2008	-	22000,0		
				Vid.	-	22000,0		
	16 kursi (lekcijas un praktiskās nodarbības) primārās veselības aprūpes ārstiem un māsām	SMC	VVC	Likumā par valsts budžetu kārtējam gadam paredzēto finansiālo līdzekļu ietvaros.				
Izgatavoti informatīvi	SMC	VVC	2005	-	1564,0			

VMpl_201004

Plāns pamatnostādņu "Veselīgs uzturs (2003.-2013.)" ieviešanai

Uzdevumi, kas saistīti ar normatīvo aktu izstrādāšanu un grozījumu veikšanu:

<i>Uzdevums</i>	<i>Pasākums</i>	<i>Izpildes rādītāji</i>	<i>Atbildīgais</i>	<i>Sadarbības partneri</i>	<i>Finanses</i>			<i>Sākums</i>	<i>Beigas</i>
					<i>Gads</i>	<i>Esošais</i>	<i>Papildus</i>		
8. Ar veselības ministra rīkojumu apstiprināt un ieviest veselīga uztura ieteikumus dažādām sabiedrības grupām.	1. Ieteikumu dažādām sabiedrības grupām (zīdaiņiem, bērniem no 2 līdz 18 gadiem, mazturīgajiem, u.c.) izstrāde un apstiprināšana	Izstrādāti un apstiprināti veselīga uztura ieteikumi: - veselīga uztura ieteikumi mājās gatavotajam uzturam; - veselīga uztura ieteikumi gados veciem cilvēkiem; - veselīga uztura ieteikumi pusaudžiem.	LPC	VM	2004	11719,0	-	2004	2005
					2005	11719,0	-		
	2. Sabiedrības informēšana.	Ieteikumi pieejami sabiedrībai (3 bukleti, informācijas ievietošana mājas lapā).	LPC	VM	2004	11719,0	-	2004	
					2005	11719,0	1430,0		
				2006	11719,0	1430,0			
				2007	11719,0	-			
9. Pilnveidot normatīvos aktus, kuri reglamentē uztura marķējumu, lai noteiktu nepieciešamību paplašināt prasību par veselības speciālo	1. Ministru kabineta noteikumu izstrāde par speciālu veselības marķējumu pārtikai.	Izstrādāti un akceptēti jauni normatīvie akti, esošo normatīvo aktu grozījumi.	LPC	VM, EM, VVC	2005	15343,0	-	2005	2005

VMpl_201004

Plāns pamatnostādņu "Veselīgs uzturs (2003.-2013.)" ieviešanai

markējumu.								
10. Turpināt normatīvo aktu pārtikas nekaitīguma jautājumos izstrādi.	1. Normatīvo aktu salīdzinošās analīzes veikšana ES ietvaros.	Priekšlikumi par grozījumu nepieciešamību.	LPC	VM, ZM	2004	14137,0	-	Pastāvīgi no 2004.gada
					2005	14137,0	-	
					2006	14137,0	-	
					2007	14137,0	-	
	Vid.	14137,0	-					
	2. Nepieciešamo grozījumu normatīvajos aktos/jaunu normatīvo aktu projektu izstrādāšana, ja nepieciešams.	Izstrādāti Ministru kabineta noteikumi, grozījumi "Pārtikas aprites uzraudzības likumā" pēc attiecīgu Eiropas savienības direktīvu pieņemšanas.	VM, ZM	LPC	Likumā par valsts budžetu kārtējam gadam paredzēto finansiālo līdzekļu ietvaros.	Pastāvīgi no 2004.gada		

Atbalstošie uzdevumi:

<i>Uzdevums</i>	<i>Pasākums</i>	<i>Izpildes rādītāji</i>	<i>Atbildīgais</i>	<i>Sadarbības partneri</i>	<i>Finansējums</i>	<i>Sākums</i>	<i>Beigas</i>
11. Nodrošināt Uztura padomes darbību.	Uztura padomes darbības nodrošināšana.	Regulārs UP darbs (1x ceturksnī) saskaņā ar nolikumu, sabiedrības informēšana par svarīgākajiem UP pieņemtajiem lēmumiem.	VM, UP	LPC	Likumā par valsts budžetu kārtējam gadam paredzēto finansiālo līdzekļu ietvaros.	2004	2013

VMpl_201004

Plāns pamatnostādņu "Veselīgs uzturs (2003.-2013.)" ieviešanai

12. Veicināt ekskluzīvo zīdīšanu (bērns uzturā saņem tikai mātes pienu) līdz 6 mēnešu vecumam un zīdīšanu līdz 2 gadu vecumam.	1. Izstrādāt un apstiprināt Eiropas Savienības vadlīnijām atbilstošu programmu zīdīšanas veicināšanas jomā	Veselības ministrijas apstiprināta programma zīdīšanas veicināšanai Latvijā.	VVC	VM, UNICEF, PVO	Likumā par valsts budžetu kārtējam gadam paredzēto finansiālo līdzekļu ietvaros.			2004	2006
	2. Sekmēt tiesību aktu, programmu un atsevišķu projektu izstrādi un realizāciju ģimenes veselības un zīdīšanas veicināšanas jomā. Nodrošināt adekvātu finansējumu un tā izlietojumu, organizējot pasākumus (konferences, kongresi, zīdīšanas veicināšanas nedēļas)	Izstrādāti grozījumi Ministru kabineta 2001.gada 13.marta noteikumos Nr.119 "Mātes piena aizstājēju sastāva obligātās nekaitīguma prasības un to marķējuma un reklāmas prasības" pēc attiecīgu Eiropas Savienības direktīvu pieņemšanas.			Likumā par valsts budžetu kārtējam gadam paredzēto finansiālo līdzekļu ietvaros.			2004	2013
	3. Koordinēt speciālistu apmācību, atbalsta grupu tīkla un "Mazuļiem draudzīgas slimnīcas" tīkla izveidi valstī.	Līdz 2013.gadam valstī ir pilnībā izveidots un darbojas "Mazuļiem draudzīgu slimnīcu" tīkls, kuru darbību koordinē reģionālie zīdīšanas veicināšanas konsultanti.			Likumā par valsts budžetu kārtējam gadam paredzēto finansiālo līdzekļu ietvaros.			2004	2013
4. Regulāri	Datu bāze par Zīdīšanas				2004	10000,0 + projekt u līdzfina nsējums no UNICE F līdz 2005.g	-	2004	2013
					2005		10000,0		
					2006		10000,0		
					2007		10000,0		
					Vid.		10000,0		

VMpl_201004

Plāns pamatnostādņu "Veselīgs uzturs (2003.-2013.)" ieviešanai

13. Izstrādāt ekonomisko uztura grozu maznodrošināt ajiem iedzīvotājiem.	1. Ieteikumu (t.sk. ēdienkartes paraugu un pārtikas produktu saraksta), par to, kā nodrošināt pilnvērtīgu uzturu maznodrošinātiem iedzīvotājiem, izstrāde un apstiprināšana.	Izstrādāti un ar VM rīkojumu apstiprināti veselīga uztura ieteikumi maznodrošinātajiem.	LPC	VM	Likumā par valsts budžetu kārtējam gadam paredzēto finansiālo līdzekļu ietvaros.	2004	2005
	2. Sabiedrības informēšana.	Uzskates materiāli (buklets) pieejami sabiedrībai. Publikācijas presē, intervijas radio un TV, informācija mājas lapā.	LPC	VM			

14. Izstrādāt un realizēt veselīga uztura apmācības programmas skolu, pedagogu, veselības aprūpes darbinieku, pārtikas tehnologu, pārtikas tirdzniecības speciālistu, sporta pedagogu, citu ar uzturu saistītu speciālistu apmācībai.	1. Programmu izstrāde.	Izstrādātas apmācības programmas pedagogu, veselības aprūpes darbinieku un citu ar uzturu saistīto speciālistu apmācībai.	LPC, UP, VVC	IZM	Likumā par valsts budžetu kārtējam gadam paredzēto finansiālo līdzekļu ietvaros.	2007	2008
	2. Programmu realizācija.	Apmācības programmu realizācija – programmas ieviestas izglītības iestādēs.	IZM	LPC, UP, VVC, LPS		2008	2013

15. Integrēt vispārējās vidējās izglītības programmās veselīga uztura jautājumus.	1. Esošo izglītības programmu izvērtēšana.	Izvērtēts, kā veselīga uztura jautājumi ir iekļauti vispārējās vidējās izglītības programmās ietvertu mācību priekšmetu saturā.	IZM	VVC, LPC	Likumā par valsts budžetu kārtējam gadam paredzēto finansiālo līdzekļu ietvaros.	2004	2004
	2. Veselīga uztura jautājumu iekļaušana vispārējās vidējās izglītības saturā; vienotas mācību programmas izstrādāšana izglītības iestādēm	Veselīga uztura jautājumi ir iekļauti mācību priekšmetu standartos un mācību priekšmetu programmu paraugos atbilstoši mācību priekšmetu specifikai	IZM	VVC, LPC		2005	2006

16. Realizēt Joda deficīta novēršanas projektu.	Veselības ministrijas akceptētajā joda deficīta novēršanas rīcības plānā paredzēto pasākumu realizācija.	Monitoringa programmas izstrāde joda deficīta, kā arī iepriekš realizēto pasākumu novērtēšanai	VM	LPC	2005	11719,0	1200,0	2005	2005
		Ikgadēja datu apkopošana no sāls importētājiem un izplatītājiem par jodētās sāls realizācijas apjomiem	LPC	PVD, sāls importētāji	2006	11719,0	-	Pastāvīgi no 2006. gada	
					2007	11719,0	-		
					2008	11719,0	-		
					2009	11719,0	-		
					Vid.	11719,0	-		
		TSH (tireotropā hormona) skrīningdiagnostikas rādītāju apkopojums	LPC	Latvijas ģenētikas asociācija	2006	11719,0	-		
					2007	11719,0	-		
					2008	11719,0	-		
					2009	11719,0	-		
					Vid.	11719,0	-		
		Pētījums par joda līmeni urīnā (tai skaitā analīžu veikšana)	LPC	Latvijas Endokrinologu asociācija	2006	11719,0	-		
					2007	11719,0	-		
					2008	11719,0	-		
				Latvijas ģenētikas asociācija	2009	11719,0	3500,0		
					Vid.	11719,0	-		
		Monitoringa datu apkopojums un analīze	LPC	PVD, Sāls importētāji, Latvijas endokrinologu asociācija	2006	11719,0	-		
					2007	11719,0	-		
					2008	11719,0	-		
					2009	11719,0	-		
					Vid.	11719,0	-		
Sabiedrības informēšana par	VVC	LPC	Likumā par valsts budžetu						

VMpl_201004

Plāns pamatnostādņu "Veselīgs uzturs (2003.-2013.)" ieviešanai

17. Izvērtēt un attiecīgi paaugstināt Uztura laboratorijas kapacitāti.	1. Uztura laboratorijas esošās kapacitātes izvērtēšana un priekšlikumu tās paaugstināšanai izstrāde.	Uztura laboratorijas kapacitātes un papildus resursu nepieciešamības izvērtējuma un slēdziena sagatavošana.	LPC	Uztura laboratorija	2005	11719,0	-	2005	2005
	2. Nepieciešamo uztura zinātnes pētījumu apzināšana.	Gala ziņojums par nepieciešamajiem pētījumiem uztura jautājumos.	LPC	Uztura laboratorija	2005	11719,0	-	2005	2005
18. Izstrādāt un realizēt skolās projektu "Skolu piens".	Projekta realizācija.	Piena piegāde skolām, kuras vēlas piedalīties projektā, saskaņā ar MK noteikumiem Nr.563	ZM, VM	IZM	Likumā par valsts budžetu kārtējam gadam paredzēto finansiālo līdzekļu ietvaros, (Eiropas Savienības finansējums)			2004	2013

Tekstā lietotie saīsinājumi:

VM – Veselības ministrija

ZM – Zemkopības ministrija

IZM – Izglītības un zinātnes ministrija

EM – Ekonomikas ministrija

LPC – Latvijas Pārtikas centrs

VVC – Veselības veicināšanas centrs

PVD – Pārtikas un veterinārais dienests

SPC – Sporta medicīnas centrs

SVA – Sabiedrības veselības aģentūra

UP – Uztura padome

LPS – Latvijas Pašvaldību savienība

VMpl_201004

Plāns pamatnostādņu "Veselīgs uzturs (2003.-2013.)" ieviešanai

PVO – Pasauls Veselības organizācija
UNICEF – Apvienoto Nāciju bērnu fonds

VMpl_201004

Plāns pamatnostādņu "Veselīgs uzturs (2003.-2013.)" ieviešanai

VMpl_201004
Plāns pamatnostādņu "Veselīgs uzturs (2003.-2013.)"
ieviešanai

IV. Sagaidāmie politikas rezultāti un to sasniegšanas rādītāji

“Sabiedrības veselības stratēģijas” 11. mērķis paredz:

Līdz 2010. gadam visu Latvijas iedzīvotāju dzīvesveidam jākļūst veselīgākam.

Īpaši:

11.1. ar uzturu un fizisko aktivitāti saistītajiem paradumiem jākļūst veselīgākiem;

11.2. būtiski jāpalielina drošas un veselīgas pārtikas nodrošinājums un pieejamība.

Pamatnostādnēs un plānā izvirzīto galveno mērķu realizācija dos ievērojamus rezultātus vairākās sabiedrībai svarīgās nozarēs:

Veselības, sociālajā un izglītības jomā:

1. Uzlabosies Latvijas iedzīvotāju veselības stāvoklis un dzīves kvalitāte, samazināsies saslimstība ar neinfekciozām slimībām, kuras saistītas ar nepilnvērtīgu un neveselīgu uzturu un mazkustīgu dzīvesveidu.
2. Palielināsies sabiedrības izglītības līmenis par veselīga uztura un aktīva dzīvesveida principiem, kā arī mainīsies uztura un veselības ieradumi un tiks veicināts veselīgs dzīvesveids.

Ekonomikas jomā:

Attīstīsies tās zemkopības, zivsaimniecības u.c. jomas un pārtikas pārstrādes rūpniecības nozares, kuras saistītas ar palielināto pieprasījumu pēc veselīga uztura principiem atbilstošiem produktiem, tādejādi sekmējot Latvijā ražoto produktu izmantošanu.

Zinātnes jomā:

Tiks veicināti zinātniskie pētījumi (sevišķi lietišķie pētījumi par veselīgu un drošu pārtiku, racionālu uzturu, ar nepietiekamu uzturu saistīto slimību epidemioloģiju) un starptautiskie zinātniski – pētnieciskie sadarbības projekti dažādās zinātniskās iestādēs, izmantojot ES u.c. programmas, kā arī Latvijas zinātnisko centru piedalīšanās zinātniskos pētījumos par uztura un aktīva dzīvesveida lomu dzīves kvalitātes nodrošināšanā.

V. Pārskatu sniegšanas un novērtēšanas kārtība

Pastāvīgi plāna ieviešanu koordinē un novērtē Veselības ministrija, iesaistot Latvijas Pārtikas centru un Uztura padomi šī dokumenta realizācijas un plānoto rezultātu sasniegšanas izvērtēšanai.

Veselības ministrija vienu reizi 2 gados, sniedzot Ministru kabinetā pārskatu par pamatnostādņu izpildi, tajā iekļauj arī informāciju par šī plāna ieviešanas rezultātiem.

Veselības ministrs

R. Muciņš

20.10.2004 16:34

2953

Terela 7021648

Sanda_Terela@vm.gov.lv

(Ministru kabineta
2004.gada 10.novembra
rīkojums Nr.856)

**Pamatnostādņu "Veselīgs uzturs (2003.–2013.)" ieviešanas plāna
kopsavilkums**

Pamatnostādņu "Veselīgs uzturs (2003.–2013.)" ieviešanas plāna galvenais uzdevums ir īstenot pasākumu kompleksu, lai nodrošinātu iedzīvotājus ar veselīgu, drošu un pieejamu uzturu, veicinātu veselīgāku dzīvesveidu, uzlabotu iedzīvotāju veselības stāvokli, samazinātu saslimstību un mirstību ar slimībām, kas saistītas ar nepilnvērtīgu vai nepietiekamu uzturu, neveselīgiem uztura paradumiem, kā arī ar nepietiekamu fizisko slodzi.

Plānā noteikti pamatnostādņu "Veselīgs uzturs (2003.–2013.)" uzturpolitikas pamatprincipu, attīstības mērķu un prioritāšu ilgtermiņa īstenošanas pasākumi. Svarīgākās problēmas ir mikrouzturvielu deficīts, sabiedrības informētība uztura jautājumos, uztura izglītība un zinātne, kā arī paaugstināta riska grupu – bērnu, nabadzīgo iedzīvotāju un ārstniecības iestāžu pacientu – uztura problēmas.

Plāna īstenošana dos ievērojamus rezultātus vairākās sabiedrībai svarīgās nozarēs, tai skaitā veselības un sociālajā jomā.

Plānā izvirzīto mērķu sasniegšanai tiks izmantoti valsts un pašvaldību institūcijām piešķirtie tiešo funkciju veikšanai paredzētie valsts un pašvaldību budžeta līdzekļi un papildus piešķirtie valsts budžeta līdzekļi. Papildus valsts un pašvaldību institūciju budžeta līdzekļiem paredzēts piesaistīt ārvalstu finansējumu (Apvienoto Nāciju bērnu fonda, Pasaules veselības organizācijas, Eiropas Savienības, Ziemeļvalstu ministru padomes ar uzturu saistīto projektu ietvaros).

Informācija par prognozējamo finansējuma apjomu pamatnostādņu "Veselīgs uzturs (2003.–2013.)" īstenošanai

Nr. p.k.	Prognozējamā normatīvā akta ietekme uz valsts budžetu un pašvaldību budžetiem (tūkst. latu)					
	rādītāji	kārtējais gads (2004)	nākamie trīs gadi			vidēji piecu gadu laikā pēc kārtējā gada
			2005	2006	2007	
1.	Izmaiņas budžeta ieņēmumos	Normatīvā akta projekts šo jomu neskar				
2.	Izmaiņas budžeta izdevumos	0	144,7	105,9	102,9	109,9
3.	Finansiālā ietekme	0	-144,7	-105,9	-102,9	-109,9
4.	Prognozējamie kompensācijas pasākumi papildu izdevumu finansēšanai	Ārvalstu finanšu resursu piesaistīšana (to apjomu precīzi prognozēt nav iespējams)				
5.	Detalizēts finansiālā pamatojuma aprēķins:					
5.1.	veicināt vietējā ražojuma dārzeņu, pākšaugu, augļu un ogu lietošanu uzturā	-	3,6	-	-	0,7

5.2.	izveidot vienotu uztura informācijas sistēmu. Analizēt ar uzturu saistīto neinfekciozo slimību riska faktorus, izstrādāt ieteikumus to mazināšanai	–	31,6	1,6	–	6,6
5.3.	iesaistīt pašvaldības iedzīvotāju veselīga uztura jautājumu risināšanā	–	60,0	60,0	60,0	60,0
5.4.	apzināt un novērst Latvijā iespējamo mikrouzturvielu deficītu	–	2,2	7,2	7,2	3,5
5.5.	izveidot jaunu pārtikas risku identifikācijas sistēmu (<i>ERIS</i>), iekļauties un piedalīties Eiropas pārtikas drošuma tīklā (<i>EFSN</i>)	–	–	–	–	–
5.6.	Zemkopības ministrijai izstrādāt, apstiprināt un īstenot bioloģiskās lauksaimniecības attīstības programmu	–	–	–	–	–
5.7.	informēt sabiedrību veselīga uztura un dzīvesveida, fiziskās aktivitātes un pārtikas higiēnas jautājumos	–	34,7	25,7	25,7	27,5
5.8.	ar veselības ministra rīkojumu apstiprināt veselīga uztura ieteikumus dažādām sabiedrības grupām un sekmēt to ieviešanu	–	1,4	1,4	–	0,57
5.9.	pilnveidot normatīvos aktus, kuri reglamentē uztura marķējumu, lai noteiktu nepieciešamību paplašināt veselības speciālā marķējuma lietojumu	–	–	–	–	–
5.10.	turpināt normatīvo aktu izstrādi pārtikas nekaitīguma jautājumos	–	–	–	–	–
5.11.	nodrošināt Uztura padomes darbību	–	–	–	–	–
5.12.	veicināt zīdīšanu (bērns uzturā saņem tikai mātes pienu) līdz 6 mēnešu vecumam un zīdīšanu līdz 2 gadu vecumam	–	10,0	10,0	10,0	10,0

5.13.	izstrādāt ekonomisko uztura grozu maznodrošinātajiem iedzīvotājiem	-	-	-	-	-
5.14.	izstrādāt un īstenot veselīga uztura mācības programmas skolu pedagogu, veselības aprūpes darbinieku, pārtikas tehnologu, pārtikas tirdzniecības speciālistu, sporta pedagogu un citu ar uzturu saistītu speciālistu apmācībai	-	-	-	-	-
5.15.	integrēt vispārējās izglītības programmās veselīga uztura jautājumus	-	-	-	-	-
5.16.	īstenot joda deficīta novēršanas projektu	-	1,2	-	-	0,9
5.17.	izvērtēt un attiecīgi paaugstināt uztura laboratorijas darbības spējas	-	-	-	-	-
5.18.	izstrādāt un īstenot skolās projektu "Skolu piens"	-	-	-	-	-
6.	Cita informācija					

Veselības ministrs

R.Muciņš